

Волторніст Віра Олександрівна,
викладач дисципліни "Іноземна мова",
Каплун Олена Іванівна,
голова циклової комісії загальноосвітньої,
гуманітарної та природничої підготовки,
викладач дисципліни "Всесвітня історія",
Соколовська Єлена Володимирівна,
викладач дисципліни "Фізика",
Лохвицький медичний фаховий коледж,
м. Лохвиця

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ АДАПТИВНОГО КАРАНТИНУ

У сучасному світі викладач повин бути готовий до змін, що відбуваються в освіті, добре володіти предметними компетентностями та впроваджувати інноваційні технології під час вивчення предмета. Потрібно, щоб навчання проходило швидко, ефективно та мобільно. Тому одним із способів надання такої можливості є запровадження у вивченні навчальних дисциплін системи дистанційного навчання.

Проводити навчання віддалено, не бачачи студентів, без можливості пояснити новий матеріал, особисто й допомогти в момент, коли виникли питання та проблеми – ще рік тому всі учасники процесу не могли й уявити таких ситуацій. Але пандемія внесла свої корективи і змусила всіх опанувати нові педагогічні підходи, методики та цифрові інструменти.

Дистанційне навчання в умовах адаптивного карантину стало справжнім викликом для всіх учасників освітнього процесу. Організувати якісне навчання, мотивувати, надихати студентів, використовувати цифрові технології, давати раду технічним проблемам виявилось не просто. Але жодна держава, жодна освітня система у світі не була готова до цього.

Дистанційне навчання базується на принципі гнучкості місця, часу, темпу та траєкторії навчання, і в цьому є переваги. Можливості впливати на деякі аспекти свого навчання, підвищує внутрішню мотивацію студентів, тож варто давати їм вибір у тому, які завдання виконувати, у якому порядку, за яким розкладом (у межах начального тижня). Самостійна відповідальність за власну навчальну траєкторію формується поступово, тому варто нарощувати автономність у процесі навчання [1, с. 14].

Дистанційне навчання створює нові виклики для дотримання норм і правил академічної доброчесності. Для студентів виникає можливість списування, для викладачів постає проблема справедливого оцінювання. Розраховувати на високий рівень академічної доброчесності можуть ті

заклади, які культивували її постійно під час очного навчання, де була вибудована довіра між учасниками освітнього процесу. Водночас певні педагогічні прийоми можуть спонукати дітей чесно й самостійно виконувати завдання [1, с. 17].

Важливим моментом є повернення з дистанційного до очного навчання. Існує кілька можливих сценаріїв повернення до очного навчання. Проте в будь-якому з них необхідно провести діагностику та аналіз опанування студентами матеріалу, вивченого під час дистанційного навчання. Надзвичайно важливо відвести на цей процес достатньо часу для уникнення перевантаження та зайвого емоційного напруження. Якщо є можливість, варто застосувати метод спостереження за діяльнісними проявами опанованих компетентностей окрім або замість контрольних робіт, базованих на засвоєнні теоретичних відомостей [1, с.16].

Нормативне забезпечення дистанційної освіти регулюється Положенням про дистанційне навчання Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 25.04.2013 р. №466. В положенні прописано, за яких умов заклад і яким чином може впроваджувати навчання. Однією з умов є підготовленість колективу закладу до таких форм навчання, крім того є важливим технічне забезпечення, системи технічних засобів, підготовка студентів. Проведення дистанційного навчання кожен колектив для себе вибирає саме ті інструменти, які дозволяють організувати дистанційне навчання і надати студентам якісну освіту.

За моделями дистанційного навчання, воно може відбуватися в асинхронному так і синхронному режимі, тобто коли студент і викладач одночасно працюють і спілкуються, або отримують очні завдання і після того лише надсилають свої варіанти викладачу. Важливим є те, який зміст надає викладач студенту в період дистанційного навчання, яким чином перевіряє його розуміння, яким чином організовує співпрацю студентів між собою. Чи проводиться це за допомогою спеціальних програмних засобів, чи це використання звичайної електронної пошти, для того щоб надсилати матеріали.

Запровадження різних моделей дистанційного навчання залежить від того, якою є освітня політика закладу, чи готові викладачі та студенти, чи мають вони відповідну цифрову компетентність використовувати ті чи інші засоби для навчання. Чи є вже розроблені освітні електронні ресурси, чи викладач потребує допомоги в його розробці, чи має він електронні бази, де знаходяться додаткові матеріали, чи є у студентів власні гаджети для забезпечення доступу до інтернету для співпраці з вчителем, чи є у вчителя можливість також організувати таку роботу.

За першою моделлю викладач фрагментарно використовує технології. Вони використовують відкриті електронні бібліотеки, репозиторії, можливо хмарні сервіси, і працюють з відкритими навчальними ресурсами. Дають можливість студентам надсилати свої результати за допомогою електронної пошти або за допомогою використання месенджерів. Кожен навчальний

заклад має власні сайти. На інтернет - ресурсах зазвичай викладачі під час карантину розміщують матеріали для того, щоб задовільнити потреби студентів у навчанні. Найпростішими інформаційними інструментами для організації обміну інформації є електронна пошта, месенджери, спільноти, соціальні мережі. Єдине, студенти теж повинні бути зареєстровані в цих системах, щоб викладач міг регулювати цей процес, якщо ж не має такої можливості, викладачі можуть використовувати спільноти та соціальні мережі. В даній моделі може бути запропонована альтернатива, що сприятиме не лише урізноманітненню методів викладання, а й залучення студентів до осмислення засвоєння матеріалу, що в результаті сприятиме формуванню глибоких знань, власних підходів до вирішення проблем, аналітичних здібностей.

За другою моделлю запровадження дистанційного навчання, можна використовувати на рівні всього закладу певний інструмент – платформу дистанційного навчання. Наприклад Google Classroom, Office 365 або Moodle, тоді в закладі має бути людина, що забезпечує адміністрацію того ресурсу, яка допомагає в разі виникнення якихось технічних проблем і відповідно ця людина допоможе організувати співпрацю студентів, співпрацю викладачів і відповідно усього навчального закладу. Зареєструвавшись на платформі, кожен викладач може самостійно використовувати даний ресурс.

Третя модель дистанційного навчання поєднує в собі дві моделі і викладачі, які впевнено використовують дистанційні платформи додають ще до них відкриті освітні електронні ресурси. Поєднання всіх елементів є дуже важливим, тому що максимально використовуються всі ресурси, максимально співпрацюють всі можливі форми, методи навчання та учасники між собою. За допомогою дистанційних платформ організується управління навчанням, його можна використовувати в тому випадку, коли весь навчальний заклад йде на дистанційне навчання, всі вчителі готові працювати в такому освітньому середовищі.

Дистанційне навчання дасть результати лише, якщо буде посиленням для всіх учасників освітнього процесу. Завдання викладача зробити навчальний матеріал доступним, цікавим, очним і таким, що стимулюватиме до розширення знань.

Добре, було, щоб досвід набутий за умов швидкого переходу до дистанційного навчання, був використаний не лише для розвитку цифрових компетентностей студентів та викладачі, але й для розвитку рефлексії щодо особливостей цифрової педагогіки, яка ставатиме дедалі важливішою частиною освітнього процесу надалі.

Одним із найважливіших аспектів дистанційного навчання є його відповідність вимогам сьогодення та демократизації освіти. Сучасна освіта орієнтована на майбутнє, а значить першочерговими є розвиток тих умінь і навичок, що дають змогу формувати стратегію подолання проблем, які можуть виникнути. Застосування дистанційного навчання стає найактуальнішим за часів інтенсивних соціальних змін, коли неможливо

діяти без постійного пристосування до нових соціальних, економічних та інших обставин. А тому необхідність такого навчання для освітньої системи очевидна.

Тільки таким шляхом ми можемо думати про розвиток відповідно до вимог сучасного світового інформаційного суспільства.

Таким чином, застосування дистанційного навчання в сучасному освітньому процесі передбачає серйозну увагу до цього явища як з боку викладачів, так і здобувачів освіти, оскільки тільки послідовна цілеспрямована робота допоможе опанувати сучасні підходи, які так важливі сьогодні для формування принципово нового типу особистості – людини інформаційного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
2. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf
3. URL: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2020/68/part_2/11.pdf
4. URL:https://books.google.com.ua/books/about/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8.html?hl=ru&id=9Il2s7wpskMC&redir_esc=y
5. Pakhomova T.O., Komova O.S., Belia V.V., Yivzhenko Y.V., Demidko E.V. Transformation of the pedagogical process in higher education during the quarantine. *Linguistics and Culture Review*, 5 (S2), 2021. P.215-230